

BEST AVAILABLE COPY

"Vaba Eestlane" 2 Ma 1964 (published in Canada) article on the meeting of the Estonian Central Council in Canada. (RVN)
Translation of the Underlined section:

"Further U. Jurima asked whether RVN has taken any steps to combat the smear campaign which has been launched against one of its members - Eerik Heine. To this H. Parkma replied that the RVN council is trying to gather facts in order to settle this question, and that the person concerned has undertaken energetic steps for his own defense."

"Kodumaa" Nr. 22 (288) 27 May 1964
Article "About an Angel With Pink Wings" (Summarized by paragraphs)

1. The Estonian Central Council in Canada is called "Sonderkommando" because its membership is made up of massmurderers such as Aksel Luitsalu and Aleksander Laak (until their death), SS men I. Heinsoo, H. Kurist, H. Parkma, Gestapo men S. Kook, A. Kala etc.

2. This select society also includes SS ltn. E. Heine who has been put on a pedestal as a martyr and an angel with pink wings. "Arrested, wounded in battle, sent to slave camps, fought as a partisan, sentenced to death which was communicated to 25 years in prison."

3. A. Viirlaid's story "The Spirit and the Chains" has E. Horn alias Heine go through fantastic adventures. With the help of Viirlaid Heine has been loosing in the NKVD cellars as many teeth as all the horses would have in a cavalry regt.

4. The real life of Heine is entirely different. Born to German background wealthy family he did not like the events in June 1940 and called out insults to workers for which he was arrested. His parents had left for Germany, leaving their son behind. This mistake was corrected and their son was shipped after them. This is all there is to his "underground" activities which is considerably different from his "free world" version.

5. On 22 July 1950 a suspicious person was held in the Song Festival grounds in Tallinn. Search discovered a weapon, gold coins and documents for the name of Helmut Helenurm. This was E. Heine who had stolen the documents from a train passenger.

6. Heine's story has been preserved in the files. This is what he said: "In August 1941 enlisted voluntarily in police battalion "Ostland". Sent to Kiev. Sent to Tallinn Feb. 42 as an assistant in SD. Was there until August 42. From Aug 42 until April 43 in Poland in a SS training camp. Then to division "Viking" in Ukraine. In Aug 43 to Bad-Tolzt/ In March 44 graduated from SS Officer school and was sent to 20 Div. 45 Regt. as an adjutant to 1st Bn. Took part in battles for Narva, was wounded and later shell shocked and captured near Tartu. In spring 47 escaped from prison camp and lived illegally traveling around. During this period I have not committed any political crimes."

7. On our part there is not too much to add to Heine's story. Perhaps a few additions as revealed by Heine and witnesses: Traveling around he engaged in thievery and speculation in gold coins. He explained that his parents had hidden these coins. Unlikely story.

8. Heine's parents returned to Estonia with the fascists and would have recovered their loot. They had complained about poor living. Was not this gold obtained in Ukraine where Heine served in punitive expeditions?

9. Now the point which according to himself and the emigres gives him the laurels. This is his alleged sentence to death. Nobody condemned him to death, not even to 25 year sentence in prison. On 7 April 51 the court sentenced him to 10 years in corrective camp for unlawful possession of weapon and membership in German punitive organizations. Even his return to "free world" is no mystery. In 1956 he was sent out of the Soviet Union the second time, even despite his unfinished sentence.

DECLASSIFIED AND RELEASED BY
CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY
SOURCE METHODS EXEMPTION 3B2B
NAZI WAR CRIMES DISCLOSURE ACT
DATE 2003 2006

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides esimene ettepanek RVN-ule — Sõnaderohke RVN-u üldkoosolek Eesti Majas

Rahvusliku Välisvõitluse Nõukogu järjekordne üldkoosolek, mis peeti möödunud laupäeval Toronto Eesti Majas, kujunes seekord küsimuste-kostmistega koosolekuks milles tagajärjel viiakse täpselt ja uute sihtmärkide seadmisega järele ühele aega. Külalisena viibis koosolekul Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides esimees H. Leesment, kes andis välispoliitilise ülevaate, tuues sealjuures esile ka mõningaid huvitavaid andmeid okupeeritud kodumaalt.

Koosoleku avas RVN esimees H. Pärkma. Koosoleku juhatajateks valiti E. Kareda ja Heino Jõe, sekretärideks J. Pahapill ja E. Salurand. H. Pärkma mainis, et konsul J. Markus viibib haiglas ja ei saa koosolekust kahjuks osa võtta. Ta tegi ettepaneku konsullile ühise tervitustelegrammi saatmiseks.

Poolaasta tegevuse ülevaade oli kõikidele liikmetele kirjalikult kätte saadetud ja aruannet seetõttu ette ei kantud.

Kirjalikust aruandest selgus, et RVN on välispoliitilisel, rahvuspoliitilisel ja rahvuskultuurilisel alal arendanud elavat tegevust ja pidanud kontakte Kanada valitsusasutustega ja poliitiliste ringkondadega.

RVN on ühtlasi algatanud toetuste hankimise kampaania Madriidist tolmuvatele „Eesti Vabaduse Hääl“ raadiosaadetele. H. Pärkma tegi ühtlasi tegevusaruande juures teatavaks, et RVN koosseisust on omal soovil lahkunud E. J. Voitek, kelle asemel on koosseisu kutsutud kandidaat A. Kala.

Läbirääkimistel U. Jürima andis ülevaate Madriidi raadiosaadete toetamise aktsioonist ja A. Kala nurises rahvuspoliitilise komisjoni tegevuse kohta. R. Tralla tõstis üles Ühendriikides elava eesti laulja E. Riivaldi küsimuse ja päris aru, kas RVN mõtleb astuda mingsuguseid samme Toronto Eesti Meeskoori suhtes, kes viib E. Riivaldi oma koosseisus Euroopasse kontsertmatkale. RVN esimees H. Pärkma vastas, et Riivaldi küsimus on praegusel korral Toronto Eesti Meeskoori sisemine asi ja RVN pole teiste organisatsioonide üle kohtumõistjaks.

U. Jürima päris aru, miks RVN avaldas mõni aeg tagasi oma tegevuse kohta ühes eesti ajalehes öienduse, milles RVN-ni samme on kirjeldatud „piinliku arusaamatusega“.

H. Pärkma vastas, et öienduse avaldamine toimus RVN juhatusel otsusega ning oli koostöö ja kodurahu huvides kõigiti põhjendatud. Edasi küsis U. Jürima, kas RVN on teinud midagi ühe oma juhatuseliikme —

Erk Heine vastu võitlemiseks, millele H. Pärkma vastas, et RVN ju-

hatas püüab koguda küsimuse lahendamiseks vajalikke fakte ning et asjaosaline ise on alustanud energilisi samme oma isiku kaits-

miseks. R. Tralla nõudis lõpuks selgitust, miks mõned RVN liikmed peavad aktusekõnesid, mis pole kooskõlas organisatsiooni põhimõtetega. H. Pärkma oma vastuses mainis, et RVN ei saa vastutada aktusekõnelejate sõnavõttude eest ja tema teades ei ole keegi RVN liikmeist välja tulnud uute suundadega ja mõtetega, mis pole kooskõlas RVN seisukohtadega. A. Kala tõstis veel üles dr. P. Speegi austamise küsimuse Eesti Majas ja päris aru, miks RVN esimees sellest osa võttis.

H. Pärkma vastas, et ta pole osa võtnud mingisugusest austamisest vaid viibis Eesti Liit Kanadas esindajana koos P. Speegi-ga Eesti Majas.

Kuna P. Speek on vana tsariaegne revolutsionäär, siis on tal kahtlemata ka teeneid selleks, et Eesti pääses pärast Esimest Maailmasõda vene tsaride režiimi alt ja sai iseseisvaks.

Välispoliitilise ülevaatega esines Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides esimees H. Leesment, kes esmajoonel andis ülevaate praegusest sõjatandritest ja peatus seejärel lähemalt Ühendriikide juhtivate poliitikute juures, kes kujundavad USA ja sellega suures laastus ka vaba maailma välispoliitikat. Kõneleja leidis, et meie ülesanneteks on hoida avaliku elu südametunnistust valvel, kusjuures meie peamine alati alla kriipsutama, et Eesti tuleb vabastada ja Eesti peab vabaks saama.

Esimees kinnitas ühtlasi, et Ühendriikides ei ole Madriidi saate toetamiseks rahva käest hakatud raha korjama; kuna need summad tulevad eesti organisatsioonide toetussummadest.

H. Leesmendi arvates peaksid USA ja Kanada keskkorganisatsioonid arendama lähedamat koostööd ning andma ühtselt välja Eesti ja Eesti probleemide tutvustava brošüüri. Samuti võiksid USA ja Kanada noored hakata arendama omaparallist eesti keelset kirjandust. Kõnele- des olukorrast kodumaalt, seal- dud andmete põhjal, mainis kõne-

leja, et venestamisprotsess Eestis toimub lakkamatu järjekindlusega ning üldine rahva meelolu on süngene ja lootusetu.

Rahvuspoliitilisi küsimusi käsitles RVN esimees H. Pärkma, kes toonitas, et meie peame oma eesmärkide eest võitlema legaalsete, moraalsete ja rahvuspoliitiliste vahenditega. Ta ütles, et meie peame alla kriipsutama Eesti Vabariigi kontinuiteeti, võitlema Eesti vägivaldse annekteerimise tunnustamise vastu ja eitama koeksistentslikke tendentse. Moraalselt on meie vabade eestlaste kohustus võidelda nende, eest ja nende nimel, kes seda ise ikestatud kodumaal teha ei saa ja oma usu ja lootuse on pannud meile.

Rahvuspoliitilise võitluse rindel peame hoolitsema selle eest, et säilitada eestlust ja vabade eestlaste ühiskonda, kes seda eestlust edasi kannab.

Järgnenud läbirääkimistel oli rohkesti sõnavõtte, mis paiguti muutusid võrdlemisi ägedaiks ja ei mahtunud enam ühise koostöö raamidesse. U. Jürima esitas koosolekule resolutsiooni, milles nõuti koeksistentsliku ideoloogia propageerimise hukkamõistmist. A. Pärkma ja H. Jõe toonitasid, et sellisel resolutsioonil pole mingisugust praktilist mõtet, kuna koeksistents on mitmel korral varem hukka mõistetud ja oleks ainult eelmiste deklaratsioonide kordamine. Resolutsiooni hääletamiseks panemise poolt oli 17-st kohal olevast RVN liikmest 9, millega ühtlasi ka resolutsioon osutus vastu võetuks.

Kahekultuurilisuse küsimust käsitles E. Kareda, kes mainis, et selles küsimuses on saadetud Kanada vastavatele võimuudele RVN-u ja Eesti Liit Kanadas ühine seisukoht. Selle seisukoha põhiideeks oli, et Kanada ei ole kahekultuuriline vaid mitmekultuuriline riik. Selle mitmekultuurilisuse väljajemiseks seati eeskujuks Eesti Vabariigi korraldatud kultuurautonoomia süsteemi.

Sõnavõtuorlohe koosolek, mis algas liikmete traditsioonilise liiknemise tõttu tund aega hiljem, ettenähtud ajast, lõppes ühise Eesti hümniga.

ROOSADE TIIBADEGA INGLIST

1. Kanada emigrantlikku «Rahvusliku Vabliisvõitluse Nõukogu» nimetatakse õigus-
tatult «Sonderkomandoks». On ju sellesse kuni oma nū-
ruse elu lõpuni kuulunud
massimõrvarid Aksel Luitsa-
lu ja Aleksander Laak, praeg-
ugi tegutsevad selles SS-Un-
tersturmführerid Ilmar Hein-
soo ja Eino Kurist, SS-leegio-
ni peastaabi tegelane Harri
Pärkma, gestapo politseiko-
missarid Samuel Kook ja Au-
gust Kala jt.
2. Sellesse «valitud» seltskon-
da kuulub ka SS-Unter-
sturmführer Eerik Heine.
Emigrantlikud ässad pole
säilinud jõudu, et upitada
pjedestaalile Eerik Heinet,
anda talle müütri ja roosade
tiibadega ingl oreooli.
«Arreteeritud 1940. a. põ-
randaaluse tegevuse pärast»,
lahingutes Tartu all raskes-
ti põrutatuna vangi langenud
ja saadetud sunniltöö eri-
laagrisse», 1945. aastal põ-
genes laagrist ja kuni 1950.
aastani Eestis võidelnud met-
savennana, «arreteeritud ja
surma mõistetud», «surmaot-
sus asendatud 25-aastase sun-
nitööga», «vabasse maailma
pääsenud 1956» jne. jms, ni-
sugustest epiteetidest kubise-
vad sealset emigrantlikud
väljaanded, kus juttu on
Eerik Heinest.
3. Arved Viirlaid on Eerik
Heine jutu alusel kokku klop-
situd koguni jutlustuse
«Valm ja ahelad», kus Eerik
Horm, alia: Heine fantastili-
selt seikleb. Sealgi ei puudu
arreteerimine 1940. aastal põ-
randaaluse liikumise juhtimi-
se pärast, sunniltöö erilaagrid,
põgenemised, surinamõistmine
ning palju muud, mis heas
«kriminaalis» peab leiduma.
Kui kokku võtta kõik hambad,
mida Eerik Heine on lasknud
endal Arved Viirlaidu abiga
«NKVD keldrites» nisse lüüa,
ells pidid tal kunagi olema suug-
niisama palju hambaid kui
ratsariigemendi hobustel üh-
tekokku.
4. Tegelik elu näeb Eerik Hei-
neil aga paraku hoopis teist-
sugune välja.

Ta sündis 1919. aastal
tus kadakaperekonnas.
nematel oli maja ja elles
ning polnud ime, et 1940. aas-
ta juunisündmused nende võ-
sukeselo ei meeldinud. Kui
tõelised Tartu ühnavatele de-
monstratsioonile tulid, hüüdis
Eerik Heine tõeliste aadressil
solvavalt sõnu, mille eest ta
ka kinni peeti. Ta vanemad
olid vahpeal tüüri, kutsel
«vaterlandi» sõitnud, jättes
hirmuga oma võsukesegi ma-
ha. See «armastavate vane-
mate» viga parandati ning
Eerik Heine saadeti nolle tap-
korras «vaterlandi» järele.
Selles seisisi kogu Eerik Hei-
ne «põrandaaluse tegevus»
1940. aastal. See erineb küll
nagu õõ ja päev Eerik Heine
poolt «vabasse maailmas» vii-
jamõeldud versioonist, aga
Heinest tuleb aru saada: ni-
moondi on seal kergem pro-
filiit loigata.

5. ... 22. juulil 1950. aastal
peeti kinni Tallinnas Laulu-
väljakul kahtlane isik. Läbi-
otsimisel leiti tal taskust relv,
kuld münte ja dokumendid
Helmur Heinenurme nimel.
Kontrollimisel osutus kinni-
peetud isik Eerik Heineks,
kes oli dokumendid Helenur-
me nimel varastanud rongis
oma juhusliku reisikaaslase
taskust.

Kuidas oli siis pärast Ees-
tist «vaterlandi» väljasaatmist
kulgenud Eerik Heine elu ja
kuidas ta 1950. aastal sattus
Tallinna Lauluväljakule?
6. Anname siinjuures sõna
Eerik Heinele endale, sest te-
ma seletus on arhiivis säilli-
nud.

«1941. aasta augustis astu-
sin vabatahtlikult politseipa-
taljoni «Ostland», mida for-
meeriti Frankfurdis Oderil.
1941. aasta detsembris saade-
ti pataljon Kilevisse. 1942. a.
veebruari algul komandeeriti
mind Tallinna, kuhu saabudes
määrati mind Saksa julge-
olekupolitseisse assistendiks,
kus töötasin augustini 1942. a.
1942. aasta augustist 1943.
aasta aprillini olin Poolas SS-
vägede üppelaagris. 1943. aas-
ta aprillis arvati mind SS-
diviisi «Viking», mille koos-
seisus saadeti Ukrainasse.
Mul oli tollal SS-Rotenföh-
reri aukraad.

1943. aasta augustis suuna-
ti mind Bad-Tölzi (Saksa-
maal) ohvitseride kooli. 1944.
aasta märtsis lõpetasin kooli
ja mind saadeti 20. SS-diviisi
45. rügemendi I pataljoni kä-
sundusohvitseriks. Kooli lõ-
petamisel anti mulle SS-Un-
tersturmführeri aukraad.

20. SS-diviisi koosseisus
võtsin osa lahingutest Nõu-
kogude vägede vastu Narva
rindel, kus sain haavata.
1944. a. augustis sain Tartu
all põrutada ning mind võeti
sõjavangi. Viibisin saksa oh-
vitseride sõjavangilaagris.
Mind on autasustatud II jär-
gu raudristiga.

1947. aasta kevadel põge-
nesin sõjavangide laagrist
ning hakkasin elama illegaal-
selt, sõites ühest kohast teise.
Varjasin end arreteerimise
momendini, kuna kartsin, et
mind karistatakse Saksa oku-
patsioonil perioodil kordasan-
detud kuritegude eest. Selle
aja jooksul mingeid poliitilisi
kuritegusid korda pole saat-
nud.

7. Meil omalt poolt ei jää
Eerik Heine seletusele palju
lisada. Vahest vaid mõned
selgitused ja täiendused, mis
Eerik Heine ja tunnistajad
juurduse külgus tegid.

Linnust linna sõites tegeles
Heine vargusega ja hangelas-
kuld müntidega. Ta rääkis, et
1947. aastal pärast sõjavangi-
de laagrist põgenemist oli tal
120 5- ja 10-rublast kuld-
münti. Eerik Heine seletas
nende müntide päritolu nii-
viisi: vanemad olid enne «va-
terlandi» sõitu need müntid
Tartus maa sisse peitnud ja
ta sõitis 1947. aastal sinna
ning kaevas need välja. Jüü-
gu selle seletuse õigsus Eerik
Heine südameetunnistusele,
kuigi see on rohkem kui kaht-
lane.

8. Teame, et Heine vanemad
tulid lastide kannul Tartus-
se lagast, kuna «vaterlandis»
nagu nad tuttavatele seleta-
sid, oli elu kehv. Miks nad siis
Tartus olles ja seelt fašistide-
ga Saksamaale põgeneses jät-
sid kulla saatuse hoolde? Sel-
lele ei osanud Heine vastata.
Kas ei olnud see kuld siiski
pärit Ukrainast, kus Eerik
Heine teenis politseipataljo-
nis «Ostland» ja SS-diviisis
«Viking». Need üksused võt-
sid ju osa «karistusoperatsio-
onidest», tüpsemalt öeldes
tapmisest. Või ehk on see
kuld pärit inimestelt, keda
Eerik Heine Saksa julgeole-
kupolitsei assistendina Tal-
linnas surma saatis?

9. Ja nüüd tuleme «punkti»
juurde Eerik Heine «eluloos»,
mis tema enda ja emigrantlike
ässade arvates peab panema
viimase sabasule tema aupais-
tesse — surinamõistmise juur-
de. Peame aga neile valmistama
põttumuse. Kõegi pole Hei-
net surma mõistnud. Isegi 25
aastaks sunniltööle mitte. 7.
aprillil 1951. a. mõistis kohus
ta teenistuse eest Saksa ka-
ristusorganets ja relva eba-
seadusliku hoidmise pärast 10
aastaks paranduslike tööde
laagrisse.

Ka pääsemine «vabasse
maailma» polnud sugugi sala-
duslik — 1950. aastal saadeti
ta teistkordselt Nõukogude
Liidust välja, kuigi ta polnud
oma karistusega ära kand-
nud.

H. SALU